

# Læreplan i Vg1 frisør, blomster- og interiørdesign (Utkast)

## Om faget

### Fagets relevans og sentrale verdier

Vg1 frisør, blomster- og interiørdesign skal bidra til å utvikle elevenes håndverksmessige ferdigheter og deres evne til å kommunisere med kunder. Gjennom programfagene utvikler elevene estetisk sans, skaperglede, evne til kritisk tenkning og tekniske og digitale ferdigheter med utgangspunkt i kundeoppdrag. Grunnleggende forståelse av yrkesrelevante materialer, teknikker, komposisjonsprinsipper, verktøyføring, bærekraftig produksjon og gjenbruk gir elevene grunnlag for å tilegne seg en framtidrettet kompetanse som er relevant for arbeidslivet.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnet for opplæringen. Vg1 frisør, blomster- og interiørdesign skal bidra til å gi elevene kunnskap om arbeidsgivers og arbeidstakers plikter og rettigheter og om betydningen av trepartssamarbeidet, der arbeidsgiver, arbeidstaker og lovgivende myndighet jobber sammen for å utvikle et bedre arbeidsliv. Gjennom programfagene i Vg1 frisør, blomster- og interiørdesign skal elevene bidra til en trygg og aktiv lærings situasjon, hvor deres egen medvirkning er grunnlaget for at de skal kunne utvikle potensialet sitt. Programfagene skal bidra til at elevene opplever mestring og skaperglede gjennom praktisk arbeid som styrker mot og utholdenhet. Videre skal programfagene bidra til at elevene utvikler evne til undring ved at de jobber eksperimentelt, tør å utfordre seg selv og jobber løsningsorientert i sitt valgte yrke. Vg1 frisør, blomster- og interiørdesign skal bidra til at elevene orienterer seg kritisk og konstruktivt i en materiell og visuell verden for å ta bevisste valg i skapende arbeid. Refleksjon rundt identitet, kulturelt mangfold, livsfaser og behov skal utvikle toleranse og etiske holdninger hos elevene. Videre er et historisk perspektiv innenfor eget fagfelt viktig for at elevene skal kunne analysere trender og imøtekomme kunders behov i dagens og framtidens samfunn.

### Kjerneelementer

Kjerneelementene i Vg1 frisør, blomster- og interiørdesign rammer inn det mest betydningsfulle innholdet i faget og beskriver det elevene må lære for å kunne mestre og anvende faget.

#### Produktutvikling

Kjerneelementet produktutvikling i Vg1 frisør, blomster- og interiørdesign handler om analyse, kritisk tenkning og valg i hele prosessen fra idé til ferdig produkt, med utgangspunkt i kundens ønsker. Produktutvikling handler videre om å utvikle kreativitet, skaperevne, materialkunnskap, estetisk sans og utholdenhet. Kunnskap om moter, trender, stilhistorie og ulike kulturer er sentralt for å kunne jobbe helhetlig og utforskende. Gjennom dokumentasjon og vurdering av eget arbeid viser elevene evne til refleksjon og forståelse.

#### Produksjon og praktiske ferdigheter

Kjerneelementet produksjon og praktiske ferdigheter i Vg1 frisør, blomster- og interiørdesign handler om praktiske ferdigheter, skaperglede og faglig identitet som utvikles gjennom yrkesrelevant arbeid. I det praktiske arbeidet brukes verktøy, teknikker og materialer på en faglig måte som er forankret i yrket eleven har valgt. Produksjonsprosessen skjer i dialog med kunden. I det praktiske arbeidet får elevene erfaringer og forståelse for farge, formspråk, funksjoner og helse, miljø og sikkerhet.

## **Kommunikasjon og eksponering**

Kjerneelementet kommunikasjon og eksponering i Vg1 frisør, blomster- og interiørdesign handler om ulike kommunikasjonsformer i samarbeid med lærere, medelever, kolleger, kunder og andre. Det handler videre om å analysere kunders ønsker og bestillinger. Aktuell teknologi og visuelle virkemidler brukes for å formidle, presentere og eksponere produkter og tjenester.

## **Arbeidsliv og yrkesidentitet**

Kjerneelementet arbeidsliv og yrkesidentitet i Vg1 frisør, blomster- og interiørdesign handler om samarbeid med aktører i næringslivet for å lære om arbeidstagers plikter og rettigheter. Kjerneelementet handler videre om at elevene skal utvikle etisk bevissthet og kompetanse innenfor service, salg, økonomi og markedsføring gjennom praktisk arbeid og entreprenørskap.

## **Tverrfaglige temaer**

### **Folkehelse og livsmestring**

I Vg1 frisør, blomster- og interiørdesign handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring om å jobbe med arbeidsprosesser fra idé til ferdig produkt, alene og sammen med andre, som grunnlag for mestring. Temaet handler om å oppøve utholdenhet og gjennomføringsevne for å kunne jobbe i et hektisk arbeidsmiljø med tidspress. Temaet skal bidra til å gi elevene innsikt i at deres valg av arbeidsprosesser påvirker egen og andres helse. Videre handler temaet om å håndtere kunder med ulike livssituasjoner, behov og kulturelle bakgrunner. Temaet bidrar til forståelse av estetiske og etiske problemstillinger knyttet til ulike kulturer og tradisjoner i lokalt, nasjonalt og internasjonalt perspektiv.

### **Bærekraftig utvikling**

I Vg1 frisør, blomster- og interiørdesign handler det tverrfaglige temaet bærekraftig utvikling om å ha kunnskap om produkter og utnyttelse av materialer og kjennskap til produksjonsprosesser for å kunne ta etiske og miljøbevisste valg og forstå konsekvensene av disse lokalt, nasjonalt og globalt. Temaet handler også om ressursforvaltning, produksjonsprosesser og gjenbruk. På Vg1 handler bærekraftig utvikling videre om å kunne innhente og bruke relevant informasjon om materialer, produkter og produksjonsprosesser. Det handler også om å kunne ta etiske og bærekraftige valg og reflektere rundt sammenhengen i hvordan dette påvirker naturen.

## **Grunnleggende ferdigheter**

### **Muntlige ferdigheter**

Muntlige ferdigheter i Vg1 frisør, blomster- og interiørdesign innebærer å formidle egne meninger og uttrykke seg ved bruk av fagterminologi. Videre handler det om å lytte, formidle og uttrykke seg profesjonelt i samtaler med kunder og samarbeidspartnere om produkter og tjenester.

### **Å kunne skrive**

Å kunne skrive i Vg1 frisør, blomster- og interiørdesign innebærer å kommunisere skriftlig med kunder og samarbeidspartnere. Å kunne skrive innebærer også å bruke fagterminologi og ulike uttrykksmidler tilpasset faget for å uttrykke seg visuelt gjennom arbeidsbeskrivelser, ideer og løsninger og for å vurdere

ulike faglige tekster, samt å analysere kunders ønsker og begrunne valg. Videre handler det om å bruke relevante skrivestrategier og bruke kilder på en kritisk og etterprøvbart måte.

## **Å kunne lese**

Å kunne lese i Vg1 frisør, blomster- og interiørdesign innebærer å innhente, reflektere over, tolke, forstå og bruke aktuelle fagressurser. Videre handler det om å lese og forstå bruksanvisninger, arbeids- og sikkerhetsinstruksjoner, arbeidstegninger og andre yrkesrelevante beskrivelser med tegn og symboler.

## **Å kunne regne**

Å kunne regne i Vg1 frisør, blomster- og interiørdesign innebærer å bruke geometriske former, måleenheter, tabeller, økonomi og kalkyler i eget praktisk arbeid.

## **Digitale ferdigheter**

Digitale ferdigheter i Vg1 frisør, blomster- og interiørdesign innebærer å kunne velge og bruke relevante digitale løsninger og programmer for å dokumentere, eksperimentere og eksponere med form, farge og komposisjon i interaksjon med kunder og samarbeidspartnere. Det innebærer også å kunne vurdere etiske aspekter i bruk av sosiale medier, oppgi kilder og utøve god digital atferd og dømmekraft.

# **Kompetansemål og vurdering**

## **Kompetansemål og vurdering produktutvikling og produksjon (280 årstimer)**

### **Kompetansemål etter produktutvikling og produksjon**

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- planlegge, gjennomføre, dokumentere, vurdere eget arbeid, prosess og læring
- anvende kunnskap om stilhistorie, trender og mote i eget arbeid
- innhente og anvende kunnskap om materialer og produkter som er yrkesrelevante i arbeidsprosessen
- beskrive og bruke ulike komposisjonsvirkemidler for å oppnå ønsket uttrykk i eget arbeid
- analysere ulike oppdrag og gjøre estetiske valg i forhold til kundens ønske og behov
- bruke og begrunne valg av yrkesrelevante teknikker og verktøy i eget praktisk arbeid
- vedlikeholde ulike redskaper, holde orden på egen og felles arbeidsplass
- vurdere materialeegenskaper og begrunne valg i eget praktisk arbeid
- bruke yrkesrelatert fargelære og kunne anvende dette i eget arbeid

- gjennomføre arbeid i samsvar med gjeldende bestemmelser for helse, miljø og sikkerhet, og kunne risikovurdere bruk av maskiner, utstyr, materialer og kjemikalier
- utforske og eksperimentere med yrkesrelevante teknikker og materialer
- bruke visuelle og digitale verktøy i utvikling, dokumentasjon og presentasjon i eget arbeid

## **Undervisvurdering**

Undervisvurderingen skal fremme læring. Elevene skal kjenne til hva de skal lære, og hva som skal vektlegges i vurderingen av kompetansen deres. Læreren og elevene skal planlegge den videre læringen med utgangspunkt i den kompetansen elevene viser. Elevene skal få tilbakemelding om hva de mestrer, og veiledning om hvordan de kan utvikle kompetansen sin.

Undervisvurderingen skal også bidra til at elevene utvikler sin forståelse og sin evne til refleksjon og kritisk tenkning i faget. Læreren skal legge til rette for at elevene får delta i læringsprosessen og i vurderingen av eget arbeid, og at de får reflektere over sin egen faglige utvikling.

## **Standpunktvurdering**

Standpunkt karakteren skal uttrykke elevenes kompetanse ved slutten av opplæringen i programfaget. Ved avslutningen av opplæringen gjør læreren en samlet vurdering av elevenes sluttkompetanse.

Læreren skal planlegge og legge til rette for at elevene får vist den samlede kompetansen i produktutvikling og produksjon på flere og varierte måter, også når arbeidsoppgavene dekker flere av eller alle programfagene. Med utgangspunkt i kompetansemålene skal elevene vise forståelse, evne til refleksjon og kritisk tenkning og hvordan de mestrer utfordringer og løser oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner.

Elevene viser samlet kompetanse i faget produktutvikling og produksjon når de bruker kunnskaper og ferdigheter til å planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere faglig arbeid og oppgaver. Elevene viser også samlet kompetanse i faget når de fullfører en produksjonsprosess fra idé til ferdig produkt med faglige begrunnelser. Videre viser de samlet kompetanse når de reflekterer over kvalitet og læring i prosesser i yrket de har valgt, og når de ser både sammenhenger og en helhet i det å utvikle og produsere produkter og tjenester.

## **Kompetansemål og vurdering kommunikasjon, kunde og arbeidsliv (197 årstimer)**

### **Kompetansemål etter kommunikasjon, kunde og arbeidsliv**

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- vise selvstendighet, samarbeidsevner og gode arbeidsrutiner i en helhetlig arbeidsprosess
- analysere kunders oppdrag og bestillinger, og bruke disse opplysningene i praktiske arbeidsprosesser
- gjøre rede for kvalitet og bærekraft på produktet og arbeidsprosess i oppdrag og bestilling
- visualisere egne ideer overfor kunder og kolleger

- bruke ulike kommunikasjonsformer i samhandling med kunder og samarbeidspartnere
- beskrive hvilke fysiske og psykiske krav arbeidslivet stiller til deg som arbeidstaker
- beskrive arbeidstakers plikter og rettigheter
- beskrive og bruke markedsføring og salgsprosesser i forbindelse med produkter og tjenester
- beregne pris på produkter og tjenester og forstå lønnsomhet i en bestilling
- begrunne og bruke gjeldende helse-, miljø- og sikkerhetsregler i eget praktisk arbeid
- eksponere og utvikle produkter og tjenester i sitt valgte yrke

## Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal fremme læring. Elevene skal kjenne til hva de skal lære, og hva som skal vektlegges i vurderingen av kompetansen deres.

Læreren og elevene skal planlegge den videre læringen med utgangspunkt i den kompetansen elevene viser. Elevene skal få tilbakemelding om hva de mestrer, og veiledning om hvordan de kan utvikle kompetansen sin.

Underveisvurderingen skal bidra til at elevene utvikler sin forståelse og sin evne til refleksjon og kritisk tenkning i faget. Læreren skal legge til rette for at elevene får delta i læringsprosessen og i vurderingen av eget arbeid, og at de får reflektere over sin egen faglige utvikling.

## Standpunktvurdering

Standpunktvurderingen skal uttrykke elevenes kompetanse ved slutten av opplæringen i programfaget. Ved avslutningen av opplæringen gjør læreren en samlet vurdering av elevenes sluttkompetanse.

Læreren skal planlegge og legge til rette for at elevene får vist den samlede kompetansen i kommunikasjon, kunde og arbeidsliv på flere og varierte måter, også når arbeidsoppgavene dekker flere av eller alle programfagene.

Med utgangspunkt i kompetansemålene skal elevene vise forståelse, evne til refleksjon og kritisk tenkning og hvordan de mestrer utfordringer og løser oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner. Elevene viser samlet kompetanse i kommunikasjon, kunde og arbeidsliv når de i dialog og samarbeid med kunde og andre kan visualisere ideer og argumentere for ulike løsninger. Videre viser de samlet kompetanse når de kan bruke entreprenørielle metoder og ta økonomiske og bærekraftige valg.

## Vurderingsordning

Programfaget produktutvikling og produksjon: Elevene skal ha én standpunkt karakter.

Programfaget kommunikasjon, kunde og arbeidsliv: Elevene skal ha én standpunkt karakter.